

БІОМЕДИЧНА ЕТИКА ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА СИСТЕМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦІЇ

Семенов А. М., Мороз В. А., Місюрьова С. В., Пропіснова В. В.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

В умовах сьогодення на тлі поширення самолікування істотно зростає роль провізора, що наразі стає основним консультантом пацієнта. У рамках проведення фармацевтичної опіки провізор повинен приймати низку відповідальних рішень від яких залежить стан здоров'я та, якість життя, та можливо, саме життя пацієнта, його оточення. Інші напрямки і види робіт, що повинен виконувати сучасний фахівець фармації, також потребують не аби яких професійних знань, умінь та навичок. Однак реалії сьогодення вимагають розглядати професійні якості спеціаліста в області фармації насамперед крізь призму його морально-етичних поглядів та переконань. Отже, саме у системі медико-біологічних знань і досліджень, об'єктом яких є людина, відчувається гостра потреба в гуманістичному осмисленні процесів, що відбуваються. Формування нового типу моральної свідомості провізора, який синтезує глобальне бачення виконання професійних обов'язків та світу в цілому з гуманістичними цінностями, можливо тільки на основі аналізу механізму взаємодії природничо-наукового і гуманітарного знання та їх поєднання, який полягає в розвитку та вивченні нового наукового напрямку – біоетики, що є галуззю етичного знання. Таким чином, відповідь на запитання про необхідність вивчення етики і біоетики очевидна – вивчення етики, як надсистемної дисципліни в фармацевтичному ВНЗ доцільно і необхідно. Наше глибоке переконання полягає в тому, що основні принципи, положення і постулати біоетики повинні стати парадигмою фармацевтичної спільноти, що допоможе фахівцю в сфері фармації з одного боку – усвідомити ступінь професійної відповідальності, з другої сторони – обґрунтувати моральні дилеми, з якими вони стикаються в своїй повсякденній діяльності будь-то дослідницька робота або фармацевтична опіка біля «першого столу». Отже, постає питання логіки, ґрунтовності та методологічних засад, на яких здійснюється підготовка провізорів з біоетики. У цьому відношенні представляє інтерес досвід біотичної підготовки майбутніх провізорів на кафедрі клінічної фармакології та клінічної фармації (КФКФ) НФаУ. З 2006 року по 2009 рік в якості вибіркової на КФКФ НФаУ вперше в Україні в системі фармацевтичної освіти було започатковано та розпочалося викладання дисципліни "Сучасні проблеми біоетики", а з 2010 року і по теперішній час колективом кафедри здійснюється підготовка студентів НФаУ за навчальною програмою дисципліни «Основи біоетики та біобезпеки». На базі кафедри КФКФ під керівництвом професора Зупанця І. А. був створений унікальний комплекс біоетичної підготовки провізорів, де під час набуття знань з «Основа біоетики та біобезпеки» студентами вивчаються основні аспекти біоетики: нормативний, ситуативний, експериментальний, деонтологічний, інституційний. Педагогічним колективом кафедри, в свою чергу, вдосконалюється змістовна і організаційна складові системи біоетичної освіти студентів НФаУ. Під час практичних занять з дисциплін «Основи клінічної медицини», «Клінічна фармація», «Клінічна фармакологія», «Клінічна фармація і фармацевтична опіка», «Виробничої практики з клінічної фармації», навчальної практики «Фармінформація та фармопіка», в тренінговому класі, в умовах Клініко-діагностичного центру, клінічних баз кафедри в безпосередньому спілкуванні з педагогами, лікарями, пацієнтами, добровольцями студенти набувають практичних навичок в реалізації теоретичних знань з біоетики, готуються до «нових» деонтологічних відносин в системі вертикальних та горизонтальних зв'язків у сфері сучасної медицини і фармації.